

Vakarau mo vakalewe fomu, mo veidigidigi.

**ELECTORAL
COMMISSION**
TE KAITIAKI TAKE KŌWHIRI

E cava na vuna na nomu vakalewe fomu, mo veidigidigi?

Kevaka ko vakalewe fomu, e sa na rawa ni rogoci na domomu ena veidigidigi raraba, wasewase ni koro kei na wasewase ni tamata. Na veidigidigi e dua na sala ka rawa ni ko digia kina se ko cei me na matataki iko e na veika eso ko kauwai kina.

Ko sa vakadeitaka ni na rogoci na domomu ni ko sa vakalewe fomu ena veidigidigi.

O cei e rawa ni vakalewe fomu me veidigidigi?

E *dodonu* mo vakalewe fomu kevaka ko:

- Sa yacova na yabaki 18 se sivia, ka
- Ko sa lewe ni vanua tudei, se vakaitikotiko tudei e Niusiladi, ka
- Vakaitikotiko e Niusiladi ena loma ni dua na yabaki, se, ko a sa vakaitikotiko e Niusiladi ena dua na gauna sa oti.

Kevaka ko wili ena dua na vanua se taba tamata oqo: Ositerelia, Cook Islands Māori, Niue se Tokelau; ena rawa walega ni ko vakalewe fomu mo veidigidigi, kevaka e sa oti e 12 na vula veitaravi, na nomu vakaitikotiko e Niusiladi.

Kevaka ko vakaitikotiko e vanua tani, ena rawa ni ko vakalewe fomu mo veidigidigi kevaka:

- Ko sa lewe ni vanua tudei, ka sa oti talega e tolu na yabaki na nomu vakaitikotiko tudei e Niusiladi.
- Ko sa vakaitikotiko tudei e Niusiladi ka sa oti talega e tini ka rua na vula na nomu tiko voli.

E na rawa ni ko vakalewe fomu ni ko sa yabaki 17. E sa na vakarawarawataka talega na nomu vakalewe fomu mo veidigidigi, ni ko sa yabaki 18.

Au na vakalewe fomu vakacava?

E rawarawa sara na nomu vakalewe fomu se vakalewena na veitukutuku eso me baleti iko. E rawa ni ko:

- Sikova na **vote.nz** ka vakayagataka kina na nomu laiseni ni draiva e Niusiladi, i vola ni curu vanua e Niusiladi, se i vakadinadina e na RealMe, ni ko via vakalewe fomu ena mona livaliva.
- Qirita na naba sega ni saumi **0800 36 76 56** ka kerea me vaka yani vei iko e dua na fomu.

Ni ko sa vakalewe fomu oti, e sa na curu na yacamu e na i vola ni veidigidigi. E na rawa walega ni ko veidigidigi ke sa tiko oti na yacamu e na kena i vola.

E dodonu mo na vakaraitaka mai kevaka sa veisau na vanua ko sa vakaitikotiko kina.

Na nodra vakalewe fomu ena veidigidigi, na Māori.

Kevaka ko tikitiki Māori, ka se qai matai ni gauna ni nomu vakalewe fomu mo veidigidigi; e rui bibi tiko na nomu vakatulewa. Mo na digitaka se ko cei vei rau mo curu kina:

1. Vola ni veidigidigi raraba se
2. Vola ni veidigidigi vei ira na Māori.

Na nomu digidigi ena vakatautaka na kena digitaki na mata vakaturi ni nomudou wasewase ni koro.

Kevaka ko digidigi ena i vola ni veidigidigi raraba, ko sa na digia tale tikoga na nomudou mata vakaturi.

Kevaka ko vinakata mo digidigi ena “Māori Roll,” ko sa na digia na nomu mata vakaturi kina i wasewase- Māori. E rawa ni ko digia na i soqosoqo vata ga ko tiko kina e liu. Na i wasewase ko digidigi kina e rawa ni vakavuna na veisau e na veidigidigi ni nomu i wasewase ni koro. Kevaka ko tiko ena “Māori Roll,”ka tiko talega na i dabedabe ni Māori ena nomu wasewase, ko sa na digitaka e dua na nomu mata ki na wasewase-Māori.

Kevaka ko sa digitaka oti e dua na i wasewase ni i vola ni yaca (Māori se General), qai veisau na lomamu; ena se rawa tikoga ni veisautaki ena vei lima na yabaki, ena nodra i wasewase ni i vola ni veidigidigi na Māori. (Māori Roll)

Ko gadreva beka na veivuke ena nomu vakalewe fomu?

E rawa ni ko kere veivuke ki vua e dua ko kila: nomu i tokani, lewe ni vuvale, dua na dau ni vola yaca vei ira na mata vakaturi, me veivuke ena kena vakaleweni na nomu fomu.

E dodonu mo sainitaka na yacamu ena fomu.

E rawa ni ko vukea e dua ko kila ni na sega ni rawa ni vakalewena ka sainitaka na nona fomu, baleta ni sega ni tuvaki vinaka tu na yagona se na nona vakasama.

Sikova na **vote.nz** kevaka ko via vukea e dua me vakalewe fomu me veidigidigi.

Ko lomaleqataka beka na nomu bula?

Ke tiko na kauwai ena veika me baleti iko se na nomu vuvale, ena rawa mo na kerekere me maroroi na veitukutuku eso me baleti iko ena “Confidential Unpublished Roll.” Keitou na maroroya vakavinaka na kemu i tukutuku ka na sega talega ni na veisoliyaki.

Ke tiko eso na vakatataro se gadrevi na fomu; veitaratara kei iratou na Daunivola yaca ni veidigidigi e na nomu i tikotiko, sikova na **vote.nz** se qirita na **0800 36 76 56**.

E tiko tale beka eso na nomu vakatataro?

Na veika tale eso me baleta na vakalewe fomu kei na veidigidigi:

- Sikova na **vote.nz**
- Sikova na volamata **facebook.com/VoteNZ**

Na i tukutuku me baleta na vakalewe fomu kei na veidigidigi, esa tiko ena **vote.nz** ka vakadewataki ena 28 na vosa ni veivanua tale eso.

ELECTORAL COMMISSION
TE KAITIAKI TAKE KŌWHIRI